

Dreptul

ISSN 1857-3185

VINERI

16 noiembrie

2012

Anul XI

nr. 43 (446)

8 pagini – 3,40 lei

Săptămînal juridic

E-mail: dreptul_pravo@yahoo.com

Reforma Ministerului de Interne, susținută de autoritățile din Austria și Ungaria

pag. 3

Procurorii moldoveni și belgieni și-au consolidat eforturile în combaterea criminalității organizate

pag. 4

Lupta cu infracțiunile economice în Republica Moldova

pag. 5

Gheorghe AVORNIC – promotor al valorilor general umane

Omul se perpetuă în timp prin valoarea personalității sale. Or, profesorul Gheorghe Avornic se distinge prin inegalabile calități umane, ce se combină perfect cu însușirile sale profesionale. Putem afirma, cu cea mai mare certitudine că, acest spectru de virtuți înobilează personalitatea distinsului savant, dîndu-i statutul de Om destoinic al acestui neam, pentru că realizările ce îi aparțin sînt multiple și frumoase, dovadă fiind distincțiile și premiile ce i-au fost decernate. Ele vin să mărturisească o dată în plus semnificația realizărilor domniei sale, că acestea fac parte din cele meritorii, că sînt indici de performanță.

E persoana care îmbină în cel mai reușit mod teoria cu practica jurisprudenței, munca de manager – în calitate de rector al Universității de Studii Politice și Economice „Constantin Stere”, cu cea didactico-științifică, consacînd-o drept un veritabil exponent al învățămîntului și al culturii noastre, de la care, colegii de breaslă și discipolii au multe a învăța. Un accent deosebit în activitatea sa profesională,

savantul îl pune pe știința juridică, pentru că dorește, nespus de mult, ca Republica Moldova să aibă specia-

liști buni în domeniul dreptului, astfel încît cetățeanul simplu să poată să-și găsească dreptatea, aici, acasă.

A luptat și continuă să lupte pentru promovarea calității învățămîntului juridic din țara noastră, educînd gene-

rații de juriști profesioniști, care au devenit personalități de notorietate, ce activează în cele mai importante

structuri ale statului (Guvern, Parlament, ministere etc.), dar și în instituții de peste hotarele țării, iar studenții care au avut ocazia să frecventeze cursurile ținute de Gh. Avornic, îi sînt profund recunoscători pentru stilul deosebit de abordare a problemelor și înaltul spirit pedagogic pe care și-l perfecționează permanent.

Activitatea acestei personalități în domeniul jurisprudenței este impresionantă: un număr colosal de articole științifice, monografii, tratate, manuale, alte materiale didactice, publicate atît în revistele naționale de specialitate, cît și în cele internaționale. Aceste materiale constituie o sursă inepuizabilă de inspirație pentru studenții facultăților de drept, dar și pentru practicienii și teoreticienii din domeniu.

Prin prestața sa, Gheorghe Avornic a cîștigat, binemeritat, respectul și atașamentul celor care îl cunosc, acestea fiind în ascendență, așa cum o dovedește timpul. Și asta nu este o constatare nejustificată, ci este confirmată de personalități marcante de la noi și din străinătate, din domeniul jurisprudenței și nu numai. Acestor oameni cu

renume, din spațiul național și internațional, ce îl cunosc pe profesorul Avornic nu doar ca specialist profesionist în domeniul dreptului, dar și ca Om, care țin pumnii strînși și au emoții mari pentru participarea domniei sale la concursul anunțat de conducerea Academiei de Științe a Moldovei (AȘM), la titulatura de membru corespondent al AȘM, le este imposibil să vorbească despre domnia sa din perspectivă critică, fie ea și obiectivă, deoarece este persoana ce tinde a fi cît mai aproape de ideal, rămînînd a fi și cultivator al perfecțiunii în toate aspectele vieții, promotor al valorilor general umane.

S-a evidențiat ca fiind activ chiar din școală, iar studiile la universitate i-au oferit climatul favorabil de a se manifesta din plin în plan științifico-profesional, fiind remarcat de profesori universitari renumiți, din fostele state sovietice, actuali conducători ai Uniunilor Juriștilor din țările respective, în numele cărora semnează Andrei Trebov, președintele Uniunii Internaționale a Juriștilor. În acest context, în cadrul unui for interna-

țional, colegul său, academicianul Gagik Cazinean, decanul Facultății de Drept a Universității de Stat din Erevan, președintele Uniunii Juriștilor din Armenia spune că, Gheorghe Avornic se deosebea de ceilalți studenți și participanți la prestigioasele competiții în domeniul dreptului, prin emanarea de energie pozitivă, prin felul său de a fi și prin mobilizarea echipei Moldovei, care a ocupat pentru prima dată în istorie locul doi la Olimpiada Unională la Drept. Încă de pe atunci și-a demonstrat abilitățile în domeniul ce și l-a ales ca destin – jurisprudența, prezentînd cel mai bun raport, care mai apoi, a fost publicat ca articol științific în Analele Facultății de Drept a Universității din Riga. La aceste competiții a participat trei ani consecutiv, și experiența acumulată în cadrul lor, i-a adus rezultate remarcabile – a devenit campion la Olimpiada Republicană la Drept, iar regretatul profesor universitar Dumitru Zabunov nu se sinchisea să spună tuturor despre mîndria sa – Gheorghe Avornic.

(Continuare în pag. 3) ➔

Contractele de vînzare-cumpărare a terenurilor cu o suprafață de pînă la 0,1 ha vor fi eliberate de procedurile notariale

Acestea sînt prevederile modificărilor Legii privind prețurile normative și ordinea de vînzare-cumpărare a terenurilor, care au fost adoptate de Parlament în prima lectură, pentru simplificarea operațiunilor cu terenuri agricole mici – pînă la 0,1 ha. Autorii proiectului de lege susțin că în rezultatul implementării programului „Pămînt”, în 1998-2001, terenurile au fost prea dispersate pentru a fi transmise în proprietate persoanelor fizice, mai ales livezile și vița de vie. Potrivit Î.S. „Cadastru”, în prezent, în proprietate privată sînt circa 244,6 mii terenuri agricole cu o suprafață de pînă la 0,05 ha, circa 577,3 mii terenuri cu o suprafață mai mare de 0,05 ha pînă la 0,1 ha, peste 880 mii terenuri cu o suprafață de la 0,1 pînă la 0,2 ha și 1 mil. 864,2 mii terenuri cu o suprafață mai mare de 0,2 ha. În prezent, aceste livezi și terenuri cu viță de vie nu

sînt productive, sînt bătrîne și trebuie scoase.

Pentru acest lucru sînt necesare circa 16-18 mii lei pentru un ha. Dezrădăcinarea copacilor cu tehnică specială este eficientă doar în condițiile consolidării terenurilor, care are loc preponderent în baza contractelor de vînzare-cumpărare a acestora. Potrivit datelor Î.S. „Cadastru”, costul mediu de piață a unui teren, cu o suprafață de un ha constituia 16,4 mii lei în 2011 și 14,7 mii lei în anul curent. În același timp, costul serviciilor notariale pentru un teren consolidat cu o suprafață de 1 ha, care constă din terenuri de 0,05 ha, este de 4080 lei, sau o treime din prețul mediu actual al terenului. Acest proiect de lege a fost elaborat pentru simplificarea procedurii de vînzare a terenurilor cu suprafața de pînă la 0,1 ha, economisirea timpului și a banilor.

Începe ziua cu DREPTUL!

◆ Flash

Anglia scoate restricțiile la muncă pentru cei cu cetățenie română

Veste bună pentru moldovenii cu cetățenie română sau bulgară. Marea Britanie nu va mai extinde, după 2013, restricțiile pe piața muncii pentru cetățenii acestor două țări.

Anunțul a fost făcut de ministrul britanic de interne, Theresa May, care a confirmat că românii și bulgarii vor putea lucra liber în Marea Britanie, începând cu sfârșitul anului 2013.

Ministrul britanic a explicat că prelungirea restricțiilor este imposibilă în contextul acordurilor europene, exprimând însă speranța că pot fi luate măsuri pentru limitarea impactului asupra economiei Regatului.

Guvernul britanic intenționează să limiteze accesul imigranților la sistemul de asistență socială și la sistemul de sănătate. În plus, Marea Britanie se consultă cu alte țări europene pentru evitarea căsătoriilor din interes și altor abuzuri asupra sistemului.

Unii experți britanici anticipează venirea unui număr semnificativ de imigrați din Europa de Est, care ar putea tensiona situația privind locurile de muncă și salariile în Marea Britanie.

Taxa de studii în universitățile din țară s-ar putea majora. Rectorii instituțiilor discută în acest sens

Rectorii universităților din țară discută despre o eventuală majorare a taxelor de studii. Asta în contextul trecerii instituțiilor la autonomie financiară.

Deocamdată, nu s-a luat o decizie fermă pentru că există numeroase riscuri. Prim-prorectorul Universității Pedagogice „Ion Creangă”, Mihail Grosu, a declarat că suma cheltuielilor pentru un student la facultate este de 15 mii de lei anual, însă contractele la pedagogie încep de la 2-3 mii de lei. Deși cheltuielile sînt mari, taxa de studii nu poate crește brusc, întrucît universitatea va pierde din studenți. „Cînd se va trece la autofinanțare, se pune problema cum de întreținut un student. La noi, la profilul pedagogic, sînt cele mai mici taxe. Dacă vom mări taxele nimeni nu va veni, dar pe de altă parte, nu știu cum altfel îi vom întreține”, a spus Mihail Grosu.

Totodată, prim-prorectorul Universității Agrare de Stat din Moldova, Vasile Vrancean, a menționat că pentru a acumula bani în buget, instituția va organiza și alte activități. „Pentru a acumula bani, universitatea va desfășura și alte activități, așa ca cercetări, consultații etc. Cheltuielile pentru studenți presupun finanțările pentru întreținerea blocurilor didactice, pentru întreținerea laboratoarelor care necesită utilaj modern și preparate, întreținerea căminelor, plata pentru consumul de energie electrică, apă și altele”, a declarat Vasile Vrancean.

La rîndul său, ministrul Educației, Maia Sandu, a declarat că universitățile nu vor putea stabili taxe exagerate, deoarece se vor conduce de unele norme, însă nu a precizat care vor fi acestea.

Amintim că, autonomia financiară a universităților a fost introdusă în Legea învățămîntului în iulie 2012, dar va intra în vigoare de la 1 ianuarie 2013.

O jurnalistă din Moldova a obținut premiul Conferinței Internaționale Anticorupție

Jurnalista din Moldova Irina Lazur a obținut premiul celei de-a 15-a Conferințe Internaționale Anticorupție, care s-a desfășurat în Brazilia, între 7 și 10 noiembrie 2012.

Irina Lazur se numără astfel printre cei 6 cîștigători în competiția Social Entrepreneurs Initiative la Conferința Internațională Anticorupție (IACC) 2012, din Brazilia.

Conferința IACC 2012 a reunit, săptămîna trecută, peste 1900 de persoane din 140 de țări, pentru a discuta unul dintre cele mai grave subiecte ale timpurilor noastre: corupția în lume.

Prin intermediul Inițiativei sale de Antreprenoriat Social, IACC a lansat o competiție de idei și proiecte de promovare a transparenței, responsabilității și combaterii corupției, iar Irina Lazur din Republica Moldova este unul dintre cei 6 învingători din lume ai acestui concurs.

Dorin Recean: Persoanele incompetente vor pleca din sistem

În ultimele patru luni, din cadrul Ministerului Afacerilor Interne s-au concediat, din diferite motive, circa 700 de persoane. Declarația aparține ministrului Afacerilor Interne, Dorin Recean și a fost făcută în cadrul unei conferințe de presă.

Potrivit ministrului, toți angajații instituției care nu au calitatea de integritate urmează să plece din structurile MAI. „Noi trebuie să avem oameni integri și eficienți. Pînă la momentul de față, s-au concediat aproape 700 de persoane”, a accentuat ministrul de Interne.

Dorin Recean a fost numit în funcția de ministru al Afacerilor Interne la 24 iulie 2012, înlocuindu-l pe generalul Alexei Roibu. De la momentul investirii în funcție a lui Dorin Recean, au fost schimbați doi viceministri, Iurie Cheptănar și Valeriu Ceban, ultimul fiind numit la propunerea actualului șef al MAI. De asemenea, au fost schimbați mai mulți șefi de direcții și agenții.

Reforma Ministerului de Interne, susținută de autoritățile din Austria și Ungaria

Autoritățile din Austria și cele din Ungaria apreciază eforturile depuse de Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova și își exprimă disponibilitatea de a acorda asistența necesară în vederea consolidării capacităților instituției. Ministrul Dorin Recean a primit asigurări în acest sens, în cadrul întrevederilor pe care le-a avut cu oficiali din Austria, precum și cu ambasadorul Ungariei în Moldova, Matyas Szilagy.

Un mesaj de susținere pentru conducerea MAI a venit din partea directorului Oficiului Federal al Poliției Criminale din Austria, generalului Franz Lang și șefului Direcției Managementul Proiectelor BKA, Andreas Hofbauer, în cadrul întrevederii cu ministrul moldovean de Interne, Dorin Recean. Directorul BKA a subliniat că Austria este gata să acorde suportul necesar pentru obținerea obiectivelor de reformare a ministerului, prin oferirea experienței proprii. Această asistență ar putea să se materializeze prin desfășurarea mai multor vizite de studiu și ateliere de lucru în domenii cum ar fi: dezvoltarea strategiilor la nivel central, Intelligence Led Policing, consolidarea capacităților în domeniul analizelor ADN, în contextul necesității creării unui laborator ADN în Moldova, precum și suport în implementarea proiectului ILECU, susținut de către Austria și implementat cu succes în statele balcanice.

Dorin Recean a salutat intenția autorităților austriece de susținere a procesului de reformare a instituției, precum și dorința de a desfășura instruirea necesară în vederea pregătirii angajaților MAI

în domeniul strategiilor de dezvoltare și evaluării necesităților MAI, care ar putea fi prezentate partenerilor străini în scopul obținerii finanțării.

De asemenea, ministrul de Interne a reiterat importanța implementării conceptului Intelligence Led Policing în cadrul serviciului polițienesc din Republica Moldova, precum și a consolidării capacităților în domeniul analizelor ADN, în acest sens urmînd a fi elaborate o strategie și un plan de acțiuni.

În aceeași ordine de idei, Dorin Recean a subliniat importanța comunicării clare a obiectivelor în procesul de reformare, precum și necesi-

tatea integrării și coordonării procedurilor de activitate a subdiviziunilor MAI, astfel, proiectul ILECU fiind menit să asigure un schimb rapid de informații transfrontaliere, prin crearea și operaționalizarea unui punct de contact unic.

Cu aprecieri și laude s-a ales ministrul Afacerilor Interne și din partea ambasadorului Ungariei în Republica Moldova, Matyas Szilagy,

poliției și a domeniilor unde ar fi binevenită asistența partenerilor externi.

La rîndul său, ambasadorul ungar a apreciat înalt relațiile de cooperare stabilite cu Ministerul de Interne, care prevăd schimbul de experiență și organizarea instruirilor în domeniul afacerilor interne. De asemenea, Matyas Szilagy a subliniat că țara noastră a înregistrat rezultate bune în procesul de liberalizare a regimului de vize, adăugînd că Republica Moldova este pregătită pe acest segment.

Dorin Recean a mulțumit pentru angajamentul pe care Ungaria și-l asumă prin activitatea Centrului Comun de Vize și pentru aportul la înaintarea demersului adresat Uniunii Europene pentru susținerea Republicii Moldova în vederea liberalizării regimului de vize. Ministrul a dat asigurări că Moldova își asumă responsabilitatea și rolul în asigurarea securității regionale și securizarea frontierelor pentru reducerea riscurilor traficului de persoane, droguri, contrabandă și alte crime transfrontaliere, care ar putea pune în pericol securitatea regională. Părțile au convenit că în acest scop, este necesară consolidarea colaborării bilaterale, inclusiv prin organizarea training-urilor, seminarelor, schimburilor de experiență, vizitelor reciproce etc.

Lilia DUMINICA

Reforma constituțională din R. Moldova în atenția Comisiei de la Veneția

Președintele Curții Constituționale, Alexandru Tănase, s-a întîlnit cu secretarul general al Comisiei de la Veneția, Thomas Markert.

Recent, președintele Curții Constituționale, Alexandru Tănase, a efectuat o vizită de lucru la instituțiile europene. Cu acest prilej, Alexandru Tănase s-a întîlnit la Strasbourg cu secretarul general al Comisiei de la Veneția (Comisia Europeană pentru Democrație prin Drept a Consiliului Europei), Thomas Markert.

În cadrul întrevederii, cei doi oficiali au făcut un schimb de opinii despre

promovarea stabilității în R. Moldova, după alegerea președintelui, asigurarea unor instituții democratice pe deplin funcționale, precum și contribuția Comisiei de la Veneția la dezvoltarea instituțiilor democratice din țara noastră. În special, oficialii au abordat cele două solicitări ale Curții Constituționale a R. Moldova adresate Comisiei de la Veneția în vederea obținerii unor opinii *amicus curiae* privind respectarea standardelor democratice la interzicerea utilizării simbolurilor comuniste în scopuri politice și la limitarea imunității judecătorilor în cazul infracțiunilor

de corupție și trafic de influență, sesizări aflate pe rolul Curții.

În acest context, a fost abordată posibilitatea includerii acestor subiecte pe agenda următoarei sesiuni plenare a Comisiei de la Veneția, care se va desfășura în luna decembrie a anului curent.

De asemenea, în cadrul discuțiilor purtate, cei doi oficiali au efectuat un schimb de opinii referitor la reforma constituțională în R. Moldova, inclusiv prin prisma recomandărilor formulate de Comisia de la Veneția pe marginea acestui subiect.

Dirk Schuebel: Lupta împotriva corupției din Moldova este inefficientă

„Cel mai mare neajuns al Republicii Moldova este lupta inefficientă împotriva corupției din țară. Sînt mai multe de făcut în viitor, iar noi sîntem aici pentru a vă ajuta cu o serie de proiecte în acest sens”. Declarația aparține ambasadorului Uniunii Europene la Chișinău, Dirk Schuebel.

Potrivit oficialului, Moldova este pe drumul cel bun în cea ce privește implementarea reformelor însă, mai este mult de muncit. „Sînt cîteva domenii în care Republica Moldova a înregistrat progrese bune. Strategia de reformă a justiției este gata să înceapă și să fie pusă în aplicare, dar trebuie să

muncim ca acest lucru să fie făcut corect. În sectorul energetic al Moldovei a fost înregistrat un rezultat pozitiv, în timp ce s-a alăturat legislației UE prin angajamentul de a pune în aplicare ofertele de energie. Credem că Moldova este pe drumul cel bun, dar desigur mai este mult de muncit”, a spus Dirk Schuebel.

De asemenea, oficialul s-a arătat convins că majoritatea fondurilor Uniunii Europene sînt folosite corect.

„O majoritate absolută a fondurilor noastre sînt utilizate corect. Avem mecanismul de securitate destul de bun pentru proiectele noastre. Pentru bugete este o

listă întreagă de condiții: plătim fondurile în tranșe diferite și nu plătim următoarea tranșă în cazul în care un întreg set de condiții nu au fost îndeplinite. Deci, putem controla acest lucru, am aplicat deja această măsură într-un caz în care nu am plătit fonduri pentru un an, dar am plătit cu un an mai tîrziu, atunci cînd condițiile au fost îndeplinite”, a conchis ambasadorul Uniunii Europene la Chișinău, Dirk Schuebel.

Totodată, ambasadorul SUA în Moldova, William Moser, a declarat că Moldova trebuie să aibă un sistem de luptă împotriva oficialilor corupți.

Procurorii moldoveni și belgieni și-au consolidat eforturile în combaterea criminalității organizate

Joi, 15 noiembrie 2012, procurorul general, Valeriu Zubco, și omologul său belgian, Johan Delmulle, au semnat la Bruxelles, Acordul de cooperare între Procuratura Generală a Republicii Moldova și Procuratura Federală a Regatului Belgiei în combaterea criminalității organizate și terorismului.

Parafat în incinta Procuraturii Federale a Regatului Belgiei, acordul confirmă dorința de a menține și dezvolta cooperarea între cele două instituții în baza principiilor justiți-

modalitate mai bună de a rezolva problemele cu care se confruntă în combaterea criminalității organizate și terorismului.

Documentul promovează crearea grupurilor comune de lucru, care vor colabora direct, între procurorii ambelor state și va facilita în mare măsură cooperarea judiciară moldo-belgiană, prin eliminarea unor aspecte birocratice și îmbunătățirea calității asistenței acordate.

De asemenea, în funcție de realizările din fiecare stat, părțile vor

carea eforturilor prin îmbunătățirea colaborării, deja intense, dintre procurorii din ambele state. De aceea, semnarea acestui acord reprezintă nu doar un moment-cheie în consolidarea cooperării procurorilor moldoveni și belgieni, dar și o nouă etapă de parteneriat bilateral. Avem foarte multe lucruri în comun”.

La rîndul său, procurorul federal al Regatului Belgiei, Johan Delmulle, a subliniat că: „Acordul, încheiat recent, marchează un eveniment major în colaborarea dintre cele două instituții. Este o oportunitate pentru Procuratura Belgiei să sprijine opțiunea europeană a Procuraturii din Republica Moldova, dar și pentru procurorii moldoveni, să profite din plin de acest sprijin. Considerăm că această vizită are și o trăsătură specifică pentru că, în cadrul convorbirilor care vor urma, vom aborda o serie de proiecte, ce vor constitui o bază foarte bună pentru intensificarea relațiilor în interesul și avantajul Procuraturilor din ambele state. Este un element în plus pentru apropierea noastră și pentru a da o anumită durabilitate parteneriatului pe care l-am stabilit. Îmi exprim încrederea că dezvoltarea dialogului pe dimensiunea consacrată de acord va fi marca-

diciară în materie penală, semnată la 20 aprilie 1959.

Deasemenea, Valeriu Zubco și Johan Delmulle, în unanimitate, au confirmat dorința de a amplifica acest pas de cooperare în domeniul vizat, printr-un plan de acțiuni concrete care va stabili modul de conlucrare pe viitor.

Acordul cu Belgia reprezintă al treisprezecelea act, încheiat de Procuratura Generală a Republicii Moldova cu instituțiile similare de peste hotare. În acest sens, sînt deja semnate acte de acordare a asistenței juridice internaționale cu Procuraturile din: Italia, România, Irlanda, Ungaria, Ucraina, Turcia, Coreea de Sud, China, Georgia și Armenia.

În perspectivă, Procuratura Republicii Moldova intenționează să încheie acorduri similare și cu alte state, în special cu Rusia, Belarus,

lui federal al Regatului Belgiei, Johan Delmulle.

Pe agenda discuțiilor figurează subiecte privind activitățile și practicile colegilor belgieni în destrucțurarea grupurilor infracționale organizate și combaterea terorismului, schimbul de informații referitoare la sistemele legale ale celor două țări, precum și utilizarea eficientă a tehnicilor moderne de investigare a cazurilor de trafic de persoane, de droguri și spălare de bani, precum și impulsivarea cooperării în contextul implementării reformei instituționale a Procuraturii Republicii Moldova.

Pe durata aflării sale la Bruxelles, pe lângă întrevederile bilaterale cu reprezentanții Procuraturii Federale a Regatului Belgiei, Valeriu Zubco s-a întâlnit cu ministrul belgian al Justiției, cu șeful Poliției judiciare a Belgiei, precum și cu reprezentanții Instrumentului Asistență Tehnică și Schimb de Informații al Comisiei Europene (TAIEX).

Din delegația Procuraturii Republicii Moldova mai fac parte: președintele Consiliului Superior al Procurorilor, Iurie Garaba, șeful-adjunct al Secției asistență juridică internațională și integrare europeană, Diana Rotundu și procurorul, șef al Serviciului de presă al Procuraturii Generale, Maria Vieru.

Serviciul de presă al Procuraturii Generale

ei și supremației legii și constituie o activitate de realizare a măsurilor adiționale la Programul național de implementare a Planului de Acțiuni Republica Moldova – Uniunea Europeană în domeniul liberalizării regimului de vize.

Ceremonia de semnare a avut loc în prezența conducerii Ministerului Justiției și a Poliției judiciare a Belgiei, a reprezentanților Instrumentului Asistență Tehnică și Schimb de Informații al Comisiei Europene (TAIEX), precum și a ambasadorului Republicii Moldova la Bruxelles, Mihael Gribincea.

În conformitate cu obligațiile asumate, părțile vor coopera direct în scopul facilitării și accelerării procedurilor de acordare a asistenței juridice, în vederea combaterii terorismului, traficului de ființe umane și de droguri, precum și altor tipuri de criminalitate organizată care afectează atât Republica Moldova, cât și Belgia.

Acest acord vizează cooperarea procurorilor moldoveni și celor belgieni, care încearcă să găsească o

purcede la schimbul regulat de informații cu privire la legislație și jurisprudență, vor coopera în sensul acordării asistenței logistice și completării bazei metodice în domeniile de activitate. Cooperarea între Procuraturile ambelor state nu se va limita doar la asistența juridică în materie penală, ci se va purcede și la schimbul de bune practici, consultări comune, care ulterior, ar putea rapid și eficient să răspundă la provocările criminalității organizate.

Cu ocazia încheierii acordului, procurorul general al Republicii Moldova, Valeriu Zubco, a declarat că: „În ultimii ani, pentru ambele părți semnatare a devenit evident că același tip de grupări infracționale, implicate în același gen de infracțiuni, au însemnat o provocare pentru autoritățile, în sarcina cărora stă aplicarea legii, atât din Republica Moldova, cât și din Belgia. Cifrele și faptele din realitate au asigurat un climat favorabil pentru întărirea și unifi-

tate de rezultate deosebite, confirmînd profesionalismul procurorilor din ambele țări”.

Acordul a intrat în vigoare la data semnării și va rămîne în forță pe întreaga perioadă de validitate a Convenției Europene de asistență ju-

Azerbaidjan, Polonia și Bulgaria, unde problematica judiciară comună impune acest lucru.

Amintim că, procurorul general, Valeriu Zubco întreprinde, în perioada 13 - 17 noiembrie, o vizită oficială la Bruxelles, la invitația procuroru-

Gheorghe AVORNIC – promotor al valorilor general umane

(Continuare din p. 1)

Nici excelența sa, profesorul Gheorghe Hioară, ambasadorul Republicii Moldova la Minsk, nu s-a eschivat să recunoască, în cadrul ceremoniei recente, de consemnare a celor 20 de ani ai Uniunii Juriștilor din Belarus, că profesorul Gheorghe Avornic este o mîndrie pentru Republica Moldova.

Personalități marcante din comunitatea europeană, precum Spiros Flogaitis, președinte al Organizației Europene de Drept Public, cu sediul la Atena, excelența sa Juliano Amatto, fost prim-ministru al Italiei, profesor universitar la Universitatea „La Sapienza” din Roma și actualul președinte al Academiei OEDP, Edmond Jouve, profesor universitar emerit al Universității Paris I din Sorbona, actualul președinte al Academiei Central-Europene de Științe, Litere și Arte (CEȘLA), cu sediul la Paris, Sorbona, Cristian Grelois, profesor universitar, prorector pentru relații internaționale la Universitatea Bordeaux IV, Franța, Jose Lois Ilearte, profesor universitar la Universitatea Publică din Navara, Spania, Eric Brunat, profesor universitar, Universitatea Savoie din Chambery, Franța, prorector pentru relații internaționale și mulți alții, accentuează că, vîd

în persoana lui Gheorghe Avornic o mare perspectivă, pentru că posedă deosebite abilități organizatorice și calități morale înalte. Domniile lor susțin că, distinsul savant știe cum, și poate să adune în jurul său oameni înțelepți și profesioniști, motivîndu-i pe deplin să lupte pentru cauze cît mai nobile, rezultatele cărora sînt palpabile pentru întreaga societate, iar echipa, bine consolidată, a USPEE „Constantin Stere” reprezintă doar un exemplu elocvent în acest sens.

Înaltele calități profesionale și morale ale colegului lor – Gheorghe Avornic, au fost evidențiate și de către experți din domeniul dreptului, din România, în numele cărora semnează profesorii universitari Cătălin Bordeianu, Ioan Humă, academicianul Dumitru Florescu, Gavril-Iosif Chiuzaibaian, fost ministru al Justiției și actualul președinte al Uniunii Juriștilor din România și alții, care s-au pronunțat unanim pentru recomandarea membrului Academiei CEȘLA privind acordarea statutului de membru corespondent al Academiei de Științe a Moldovei.

Și cine îl cunosc mai bine, dacă nu profesioniștii de acasă, care susțin vehement candidatura lui Gh. Avornic la competiția acerbă, ce vizează obținerea titlului de membru corespondent al AȘM.

Astfel, Instituția Avocaturii din Republica Moldova, în persoana președintelui Gheorghe Amihalachioaie, recomandă pentru alegere în calitate de membru corespondent al AȘM, pe doctorul habilitat în drept, profesorul universitar, avocatul, Gheorghe Avornic, pornind de la înaltul profesionalism al distinsului savant, care prin întreaga sa activitate științifico-practică și organizatorică, a adus o contribuție extrem de valoroasă la realizarea sarcinilor strategice ale organizării și funcționării justiției în Republica Moldova și nemijlocit, la eficientizarea și modernizarea Instituției Avocaturii.

Nu putem să nu remarcăm contribuția lui Gheorghe Avornic întru îmbunătățirea activității Camerei de Comerț și Industrie (CCI) a Moldovei, atît prin intermediul activității sale științifice, cît și în calitate de arbitru al Arbitrajului Comercial Internațional de pe lângă Camera și vicepreședinte al aceleiași subdiviziuni, acestea fiind confirmate de Gheorghe Cucu, președintele CCI, precum și de Dumitru Postovan, fost procuror general al Republicii Moldova, actualul președinte al Arbitrajului Comercial Internațional de pe lângă Camera de Comerț și Industrie a Moldovei.

În aspirația sa, Gheorghe Avornic este susținut și de Direcția Juridică a Aparatului

Parlamentului Republicii Moldova, pentru care semnează Ion Creangă, șeful respectivei structuri. În acest context, se remarcă faptul că profesorul Avornic este unul din savanții-juriști, cu cea mai înaltă autoritate științifică din țara noastră, ce s-a impus pe parcursul întregii sale activități drept unul dintre cei mai redevabili specialiști din domeniul juridic, aria intereselor sale științifice depășind cu mult cadrul strict al specializării profesionale.

Totodată, Gh. Avornic se bucură de toată aprecierea și sprijinul din partea lui Mihai Poalelungi, președintele Curții Supreme de Justiție, fost judecător la Curtea Europeană pentru Drepturile Omului, Alexandru Tănase, președintele Curții Constituționale a Republicii Moldova, Oleg Efrim, ministrul Justiției al Republicii Moldova, Valeriu Zubco, procurorul general al Republicii Moldova și alte personalități marcante din domeniu. Ei consideră importantă contribuția adusă de profesorul, savantul, avocatul Gh. Avornic întru edificarea statului de drept – Republica Moldova, ridicarea nivelului de cultură juridică a societății, promovarea și apărarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Echipa Dreptul și Revista Națională de Drept

Lupta cu infrafracțiunile economice în Republica Moldova

Margareta MUSTEA,
masterandă, USM

Existența fenomenului corupției în Republica Moldova este confirmată prin înregistrarea și depistarea anuală, de către organele de drept, a faptelor de corupție. În perioada anului 2011, către organele de urmărire penală au fost transmise 447

materiale privind acuzarea contribuabililor pentru cazurile de evaziune fiscală, dintre care, au fost intentate 33 de proceduri penale. A devenit certă necesitatea de a se pune accentul pe calitatea materialelor perfectate și înaintate organelor de drept, și nu pe numărul acestora. Frecvența evaziunii fiscale, fiind calculată ca o cotă a numărului de cazuri de depistare a acesteia în numărul total de controale fiscale, aproape s-a dublat în intervalul de timp 2002-2010 (de la 32% până la 63%).

Experiența multor țări ne convinge de necesitatea creării în țară a firmelor specializate, care pot fi periodic antrenate în controlul financiar. Evidența automatizată în activitățile financiare nu a devenit populară în lume. Doar 10% din activitățile controlului financiar pot fi realizate prin sisteme electronice automatizate. Serviciile informaționale, în special legislative, normative, sînt cele mai solicitate. Pentru anul 2010, în Republica Moldova, potrivit informațiilor organelor de drept, s-au înregistrat 33,4 mii de infracțiuni, cu 30,1% mai mult decît în anul 2009, dintre care - 1053 constituie infracțiuni economice, ceea ce înseamnă o reducere de 2,3 ori față de anul 2009 și 2,9 ori față de anul 2008. Acest fapt s-a datorat noilor programe și sistemelor de control efectuate de către instituțiile specializate în acest domeniu.

Cele mai multe infracțiuni au fost înregistrate de către fostul Centru de Combatere a Crimelor Economice și Corupției (CCCEC), actualmente, Centrul Național Anticorupție, care este un organ de ocrotire a normelor de drept, a fost specializat în contracararea infracțiunilor economico-financiare și fiscale, inclusiv și a corupției. Astfel, după cum reflectă datele prezentate, CCCEC a realizat o cotă de participare în implementarea SNPCC în mărime de circa 80 la sută, fiind implicat în realizarea a 36 de constatări de infracțiuni economice, Procuratura Generală - 14, Serviciul de Informații și Securitate - 14, Ministerul Afacerilor Interne - 12, Ministerul Justiției - 10 etc. Ponderea infracțiunilor economice este de 3% din totalul infracțiunilor, cea mai mare pondere, după datele CCCEC, revenind corupției și evaziunilor fiscale. Ponderea actelor de evaziune fiscală în totalul infracțiunilor înregistrate, privită în dinamica anilor 2005-2010, se caracterizează printr-o descreștere semnificativă. Astfel, în anul 2010 actele de evaziune fiscală au constituit peste 2% din totalul infracțiunilor sau cu 3,8 puncte procentuale mai puțin, comparativ cu anul 2005. Datele statistice, pentru perioada 2005-2010, atestă și o tendință de micșorare a numărului de persoane care au săvîrșit infracțiuni economice, care în anul 2010 a atins cifra de 887 (de 2 ori mai mult față de anul 2005). În anul 2011, CCCEC a înregistrat 46% infracțiuni economico-financiare în diferite sectoare, dintre care 40% reprezintă evaziunile fiscale, iar 6% - operații economice cu încălcarea legislației. Prin urmare, în anul 2010, organele de drept au înregistrat de 2 ori mai puține infracțiuni economico-financiare decît în anul 2009 și de cca 3 ori mai puține decît în anul 2008.

În continuare, vom analiza amplitudinea evaziunilor fiscale și a infracțiunilor economice în general și vom explica cauzele acestora prin prisma acțiunilor de control financiar, realizate de Ministerul Finanțelor și

CCCEC, precum și de alte instituții cu atribuțiile necesare, efectuate în anii precedenți.

Controlul economico-financiar poate fi efectuat numai în temeiul unei decizii scrise de către conducerea organului (instituției) care autorizează inițierea acestuia. Actul respectiv poate fi numit: decizie privind inițierea controlului fiscal, autorizație privind efectuarea reviziei etc.

În funcție de tipul verificării, perioada de activitate supusă controlului, volumul de tranzacții economico-financiare ale contribuabilului, specificul activității acestuia și numărul de revizori încadrați în efectuarea controlului, precum și în dependență de alte criterii care ar permite determinarea duratei de efectuare a controlului fiscal, conducerea instituției sau a subdiviziunilor teritoriale va stabili termenul pentru desfășurarea reviziilor: de regulă, 15 zile, iar pentru întreprinderile mari - o lună. Termenul maxim de efectuare a controlului nu poate fi mai mare de două luni. Prolungirea termenului controlului, dar nu mai mult decît cu două luni, și sistarea controlului, se va dispune de conducerea instituției sau de șefii subdiviziunilor teritoriale, în fiecare caz, la prezentarea de către șefii echipelor de revizie a unor rapoarte argumentate cu indicarea volumului de lucru efectuat, a volumului de lucru care urmează a fi efectuat, a cauzelor neexecutării în termen și a timpului solicitat pentru finalizarea controlului. Perioada sistării reviziei nu se include în durata efectuării acesteia. Controlul efectiv (faptic) reprezintă procedeul de stabilire a realității, existenței și mișcării mijloacelor materiale și bănești și de desfășurare a activităților economico-financiare, care se execută la locul de existență a acestora, avînd ca obiectiv determinarea exactă a cantităților și valorilor existente, a stării în care acestea se găsesc, a stadiului și modului de prelucrare, a respectării legalității în utilizarea lor. De regulă, acest tip de control este utilizat la stabilirea unor realități ce nu pot fi obținute din documentele de evidență.

Potrivit Raportului privind rezultatele activității desfășurate de organele Serviciului Fiscal de Stat în anul 2009, au fost luați la evidență circa 684 mii contribuabili, înregistrînd o majorare față de începutul anului 2008 cu 9100 contribuabili. Din numărul total al contribuabililor, 524 800 sau 78,1% sînt gospodării țărănești. În perioada dată, au fost efectuate în total, 53 500 controale, dintre care - 31 300 controale operative, 18 450 vizite fiscale și 3750 de alte controale. În anul 2009, către Inspectoratul Fiscal Principal de Stat au fost înaintate de contribuabili - 109 contestații, dintre care 23 au fost soluționate. Aprecierea corectă a acțiunilor agenților economici de către Serviciul Fiscal este confirmată prin faptul că ponderea dosarelor judiciare finisate în favoarea Serviciului a constituit 95% din numărul total de acțiuni examinate. În perioada anului precedent, către organele de urmărire penală s-au transmis 494 materiale privind acuzarea contribuabililor pentru cazurile de evaziune fiscală, din ele fiind intentate doar 33 proceduri penale. În astfel de condiții, a devenit certă necesitatea de a se pune accentul pe calitatea materialelor perfectate și înaintate organelor de drept, și nu pe numărul acestora. Concomitent, s-a înăsprit verificarea plătitorilor TVA, în scopul reducerii posibilităților de înregistrare ca plătitori de TVA, a întreprinderilor ce precunizează activitate fictivă. Pe parcursul anului 2010, a fost anulată înregistrarea ca plătitori TVA a 1126 agenți economici. Neadmitemea înregistrării unor astfel de întreprinderi determină curmarea activității întreprinderilor delictive încă de la momentul formării acestora. O prioritate în activitatea organelor fiscale rămîne a fi lărgirea bazei impozabile. În această direcție, s-au inițiat măsuri de perspectivă, fiind organizate inventarierea și luarea la evidență a tuturor obiectelor de comerț și prestări de servicii. Pînă la fine-

le anului 2009 au fost verificate 39 292 agenți economici din republică, care dispun de 52 955 subdiviziuni. Odată cu efectuarea acestei proceduri, organele fiscale continuă să acumuleze informații ample privind locul amplasării, suprafața comercială, autorizațiile și licențele de care dispune contribuabilul, ceea ce permite monitorizarea activității desfășurate și selectarea agenților economici cu risc sporit de evaziune fiscală. Concomitent, către data de 1 ianuarie 2008, a fost finalizat procesul de resigilare a mașinilor de casă și control, prin înlocuirea sigiliilor existente cu sigilii sub formă de etichete adezive cu însemne de protecție, în scopul evitării accesului nesancționat la elementele interne ale mașinilor de casă și control, precum și întru luarea la evidență a acestor aparate. În anul 2009, numărul cazurilor de evaziune fiscală identificate în acțiunile de verificare a fost de 198 139, ceea ce reprezintă cca 40,3% din numărul acțiunilor efectuate. Aceasta indică o rată relativ mică de eficacitate directă a verificărilor realizate, dar este probabil ca acțiunile de verificare efectuate să reducă rata evaziunii fiscale, prin efectul de așteptare pe care îl creează în prezent, crescînd astfel rata eficacității viitoare a verificărilor. Valoarea medie, pe acțiune de verificare, a evaziunii fiscale identificate a fost de cca 8-16 mii lei pe ansamblul subiecților economici cuprinși în acțiunile de control. Frecvența evaziunii fiscale, fiind calculată ca o cotă a numărului de cazuri de depistare a acesteia în numărul total de controale fiscale, aproape s-a dublat în intervalul de timp 2002-2010 (de la 32% pînă la 63%). Suma medie a unei evaziuni depistate pentru un contribuabil a crescut de la 8 pînă la 16 mii lei. Astfel, maximumul de evaziuni fiscale depistate la persoanele juridice revine municipiului Chișinău - 723 156 mii lei, sau 79,4% din evaziunea totală, după care urmează contribuabilii de proporții (DUCCM) - 30 587 mii lei.

Diminuarea fenomenului evaziunii fiscale în proporții esențiale ar crea posibilitatea de a reduce povara fiscală și va stimula sectorul real al economiei. Deci, putem menționa că fenomenul evaziunii fiscale a căpătat o amploare destul de mare și efectele acesteia sînt destul de simțitoare. Problema combaterii evaziunii fiscale se află în topul problemelor majore cu care se confruntă Republica Moldova la momentul actual, cum ar fi: ridicarea nivelului de trai în țara noastră, lupta împotriva corupției, migrația populației și altele, care necesită o atenție sporită. Astfel, în anul 2009 a fost efectuat un studiu al opiniei societății asupra fenomenului evaziunii fiscale. Potrivit Barometrului de Opinie Publică (BOP), problema evaziunii fiscale capătă amploare. Prin urmare, rezultatele sondajului denotă că problemele percepute de public ca fiind cruciale pentru țară sînt, în mare măsură, asociate cu situația economică și cea socială. Procentajul respondenților preocupați de problemele legate de eschivarea de la plata obligațiilor fiscale este într-o creștere lentă, dar stabilă, evoluînd de la 17%, în martie 2005, la 27%, în mai 2009. Aceasta se datorează conștientizării de către populație a faptului că fenomenul de evaziune fiscală exercită un impact puternic asupra veniturilor bugetare, destabilizînd nu doar viața economică, dar și cea socială. Deoarece impozitele și taxele reprezintă una dintre sursele importante de constituire a veniturilor bugetare, evaziunea fiscală implică micșorarea acestor fonduri. De aici, respectiv, statul nu-și poate îndeplini corespunzător sarcinile ce-i revin în domeniile social-economic și social-cultural (acordarea de subvenții, compensații și indemnizații, facilități fiscale etc.). Insuficiența, în rezultatul evaziunii fiscale, a mijloacelor bugetare necesare pentru promovarea unor programe guvernamentale de interes general sau local poate avea ca efect consecințe sociale destul de grave, cum ar fi: diminuarea standardului

de viață al categoriilor sociale care sînt private de ajutorul statului, diminuarea standardelor privind gradul de educație și sănătate a populației sau chiar poate genera acțiuni de protest și grave tulburări din partea populației. Încrederea cetățenilor în organele abilitate întru combaterea evaziunii fiscale și a infracțiunilor economice în general este nesatisfăcătoare. Acest fapt este condiționat de nivelul slab de informare a populației despre rezultatele pozitive obținute de aceste organe sau de nedorința populației de a fi la curent cu strategiile organelor de drept privind combaterea infracțiunilor economice. De asemenea, fenomenul corupției, care ia proporții tot mai mari în Republica Moldova, crează dubii privind calitatea acțiunilor realizate de către organele competente în lupta cu infrafracțiunile economice. Fiecare al doilea respondent consideră că obligația fiscală este mare, ceea ce duce la eschivarea de la onorarea acesteia. Totodată, respondenții sînt de părere că, ineficiența redistribuirii veniturilor, la fel, este un imbold pentru evaziunea fiscală. De aceea, combaterea acestui fenomen trebuie să fie un obiectiv primordial pentru organele de control financiar și fiscal, atît la nivelul autorităților fiscale centrale, cît și la nivelul celor teritoriale.

Cît privește reviziile economico-financiare la fața locului, acestea se desfășoară în următoarea ordine: se verifică actele privind fondarea, reorganizarea, înregistrarea de stat și la inspectoratul fiscal a obiectului supus reviziei; se verifică procesele-verbale, actele reviziilor și controalele efectuate pe parcursul ultimilor doi ani, pentru aprecierea gradului de lichidare a neregulilor depistate de reviziile și controalele precedente; șeful echipei de revizori repartizează membrii echipei și stabilește timpul necesar pentru verificarea obiectivelor conform programului de revizie; se descriu indicii generali și se verifică documentele primare privind activitatea economico-financiară a obiectului supus reviziei; se completează situațiile, tabelele, alte documente necesare pentru întocmirea actului de revizie; în scopul verificării disponibilității unor bunuri materiale, conducătorul echipei de revizori (revizorul) cere de la conducerea obiectului supus reviziei să organizeze inventarierea bunurilor și să prezinte rezultatele în termenul stabilit; se solicită și se primesc notele explicative de la factorii de decizie și persoanele gestionare, responsabile pentru încălcările financiar-contabile depistate; conducătorul echipei de revizori (revizorul) propune conducerii obiectului supus reviziei să întreprindă, în mod operativ, acțiuni în vederea înlăturării neregulilor depistate, transferării la buget a sumelor datorate.

În cazul în care, în cadrul controlului, contribuabilul refuză să prezinte documentele solicitate de către revizori pentru efectuarea acestuia, se întocmește un act de control în care va fi specificat acest fapt, fiind aplicate mai apoi, de către funcționari, prevederile legale. În condițiile în care se constată lipsa, sustragerea, pierderea sau distrugerea documentelor contabile, care în consecință duce la imposibilitatea efectuării controlului economico-financiar, se va ține cont de următoarele: în conformitate cu prevederile Legii contabilității nr.113-XVI, din 27 aprilie 2007, contribuabilul este obligat să le reconstituie în termen de două luni de la constatare; în cazul controlului fiscal, dacă este stabilit că la contribuabilul supus controlului sînt pierdute, sustrate sau distruse documentele contabile, iar acesta a întreprins măsurile prevăzute de legislație pentru astfel de cazuri și termenul de două luni de la constatare nu a expirat, organul fiscal va determina posibilitatea exercitării controlului fiscal prin metode și surse indirecte, conform prevederilor art.225 din Codul fiscal, cu efectuarea recalculărilor ulterioare, corespunzător prevederilor art.489 alin.(2) din Codul fiscal.

Înregistrarea bunurilor imobile prin prisma trecutului și viitorului

Dumitrița ENI,
studentă, gr. COT.09.09.2, Colegiul de Construcții
din Chișinău

Constantin OSOIANU,
student, gr. COT.09.09.2, Colegiul de Construcții
din Chișinău

Luminița Lungu,
studentă, gr. COT.09.09.2, Colegiul de Construcții
din Chișinău

Profesor: Ala OPALCO, licențiată în drept, magistrul în drept, doctorand

Republica Moldova a moștenit sistemul socio-economic comun țărilor fostei Uniuni Sovietice, inclusiv în domeniul locativ. Până la privatizare, fondul de locuințe era constituit din locuințe de stat, locuințe departamentale, aflate la balanța întreprinderilor, organizațiilor de stat și sindicatelor, altor formațiuni obștești, locuințe în case cooperatiste și case particulare. Codul cu privire la locuințe, deși depășit de viața social-economică, oricum reglementează unele raporturi locative. Actualmente, raporturile locative private sînt reglementate de Codul civil, Legile nr. 913/2000, 1543/1998, și alte acte normative.

Unul din termenii de bază utilizat în textele normelor, care vizează domeniul locativ este „cadastru”. Acesta reprezintă sistemul informațional de stat, ce conține înscrieri despre terenuri, despre obiectele aferente lor și despre drepturile asupra lor, constituit din cadastrul bunurilor imobile și cadastre specializate. Întreprinderea de Stat din R. Moldova - „Cadastru” a fost creată la data de 01.04.2006, prin fuziunea oficiilor cadastrale teritoriale, avînd ca fondator Agenția Relații Funciare și Cadastru. Scopul Î.S. „Cadastru” rezidă în crearea și ținerea cadastrului bunurilor imobile, altor sisteme informaționale și registre în domeniu, executarea lucrărilor cadastrale și celor de evaluare a bunurilor imobile, administrarea băncii centrale de date centrale a cadastrului bunurilor imobile. În prezent, această întreprindere dispune de o rețea de 39 de filiale amplasate în majoritatea localităților urbane. Prin intermediul lor, Î.S. „Cadastru” prestează o gamă largă de servicii de înregistrare a bunurilor imobile (terenuri clădiri și construcții, apartamente, alte încăperi izolate, porțiuni de subsol, obiecte acvatice separate), drepturilor de creanță, faptelor sau rapoartelor juridice aferente. Concomitent cu înregistrarea drepturilor asupra proprietăților imobiliare, întreprinderea, prin intermediul filialelor sale, furnizează, din „Cadastru”, persoanelor fizice și juridice, informații despre bunurile imobile și drepturile asupra lor. Întreprinderea prestează servicii de evaluare individuală și masivă, utilizînd metode de evaluare stabilite de legislația națională și standardele internaționale de evaluare. Totodată, aceasta realizează Programul de stat

de evaluare a tuturor tipurilor de bunuri imobile în scopul impozitării, și reevaluarea periodică. Rezultatele evaluării masive pot fi utilizate nu numai în scopuri fiscale, ci și ca informație pentru ipotecare sau alt tip de tranzacții. Una din activitățile de bază a Întreprinderii „Cadastru” este de a înregistra bunurile imobile. Înregistrarea reprezintă înscrierea în Registrul Bunurilor Imobile, a dreptului de proprietate și a altor drepturi patrimoniale asupra acestuia.

Sistemul de evaluare a bunurilor imobile în scopul impozitării, constituie o parte componentă a sistemului cadastral al bunurilor imobile și reprezintă un ansamblu de acțiuni, norme și mijloace necesare pentru estimarea valorii bunurilor imobile în scopul impozitării.

Articolul 1, al Legii cadastrului bunurilor imobile, indică scopul creării cadastrului bunurilor imobile, unul din ele fiind susținerea sistemului de impozitare. În acest scop, bunurile imobile se identifică și se înregistrează în Registrul Bunurilor Imobile.

În conformitate cu titlul VI al Codului fiscal, OCT efectuează evaluarea masivă a lor în scopul impozitării, iar articolul 23 al Legii cadastrului bunurilor imobile indică că Registrul Bunurilor Imobile conține un capitol-supliment privind estimarea bunului imobil în scopul impozitării, în care se înscriu datele evidențiate în cadrul evaluării masive.

În perioada anilor 2000-2004, a fost elaborat cadrul juridic al activității de evaluare a bunurilor imobile, și anume: Titlul VI al Codului fiscal - „Impozitarea bunurilor imobile”; Legea Republicii Moldova cu privire la punerea în aplicare a Titlului VI al Codului fiscal nr. 056-XIV, din 16.06.2000; Legea Republicii Moldova cu privire la activitatea de evaluare nr. 989-XV, din 18.04.2002; Hotărîrea Guvernului Republicii Moldova privind aprobarea Programului de măsuri referitoare la implementarea noului sistem de evaluare a bunurilor imobile în scopul impozitării nr. 670, din 09.06.2003; Hotărîrea Guvernului Republicii Moldova privind aprobarea Regulamentului ce se referă la evaluarea bunurilor imobile în scopul impozitării nr.1303, din 24.11.2004. Bazele metodologiei de evaluare a bunurilor imobile în scopul impozitării au fost puse în

Titlul VI al Codului fiscal și dezvoltate în Legea cu privire la activitatea de evaluare și Regulamentul cu privire la evaluarea bunurilor imobile în scopul impozitării, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 1303, din 24.11.2004.

În conformitate cu documentele menționate, procedura de evaluare se divizează în patru etape:

1. colectarea masivă a datelor privind bunurile imobile supuse evaluării;
2. colectarea informației privind tranzacțiile cu bunurile imobile;
3. elaborarea modelului de evaluare și a hărților zonelor valorice;
4. calcularea valorilor, inclusiv notificarea proprietarilor și soluționarea litigiilor.

Evaluarea bunurilor imobile în scopul impozitării poate fi efectuată numai după înregistrarea masivă și se implementează în conformitate cu Programul de stat de creare a cadastrului bunurilor imobile, aprobat prin Hotărîrea Guvernului Republicii Moldova nr. 1030, din 12 octombrie 1998. Măsurile din cadrul programului nominalizat sînt preconizate a fi realizate în două etape: prima etapă - 1998-2005 și etapa a doua - 2005-2010.

Printre obstacolele cu care s-a confruntat ARFC la realizarea Programului de măsuri privind implementarea noului sistem de evaluare a bunurilor imobile în scopul impozitării au fost:

- necoresponderea termenelor de finalizare a creării cadastrului bunurilor imobile (se planifica finalizarea lui în anul 2010) cu cel de finalizare a lucrărilor de evaluare a bunurilor imobile în scopul impozitării (care, în conformitate cu Hotărîrea Guvernului nr. 670, din 09.06.2003, se planifica să fie încheiate către anul 2008);

- lipsa informației despre unele tipuri de bunuri imobile (garaje, loturi pomicole, apartamente proprietate publică) și deținătorii acestora;
- lipsa cadrului juridic ce ar reglementa monitoringul bunurilor imobile;

- necesitatea modificării Hotărîrii Guvernului nr. 670, din 9 iunie 2003 privind aprobarea Programului de măsuri referitoare la implementarea noului sistem de evaluare a bunurilor imobile în scopul impozitării, în vederea includerii în acest document a evaluării loturilor pomicole și a garajelor.

Despre gravitatea problemelor ce țin de impunerea fiscală și căile de soluționare a acestora în sfera imobiliară, trebuie să se discute activ în mijloacele de informare în masă, în cadrul forurilor științifice, a întâlnirilor cu diverse categorii de populație, mai ales în legătură cu implementarea în Republica Moldova, de la 1 ianuarie 2007, a noului sistem de impozitare a bunurilor imobile în baza valorii lor de piață. Potrivit unui studiu sociologic, implementarea noului sistem de impozitare a bunurilor imobile, bazat pe valoarea de piață 2004, realizat pe un eșantion de 1200 respondenți, 56% dintre aceștia au auzit despre acest sistem, iar 44% - nu au auzit. Trebuie menționat că, în anul 2002, cota celor informați despre implementarea în republică a PPC a fost de 72%, a celor neinformați - de 28%. De aici se poate concluziona că, nivelul de informare a populației privind implementarea noului sistem fiscal este foarte redus. În funcție de divizarea teritorial-administrativă, răspunsurile celor informați s-au prezentat astfel: în municipii - 59%, în orașe (centre raionale) - 64%, în sate (comune) - 47%.

În condițiile creșterii stabile a numărului de tranzacții pe piața proprietăților imobiliare, este firesc ca și interesul față de informația cadastrală să sporească, cel puțin proporțional, dacă nu chiar în ritmuri mai avansate. Potrivit datelor Întreprinderii de Stat „Cadastru”, numărul Extraselor din Registrul Bunurilor Imobile a crescut la 66,6 mii în 2004.

Analiza sistemului cadastral din Moldova, efectuată în acest compartiment, demonstrează că într-o perioadă relativ scurtă, în conformitate cu Legea cadastrului bunurilor imobile, prin intermediul PPC, s-a reușit crearea sistemului unificat de înregistrare a bunurilor imobile și a drepturilor patrimoniale asupra acestora. De altfel, pînă la implementarea cadastrului, construcțiile se înregistrau la birourile de inventariere tehnică, terenurile - la primărie, contractele de ipotecă - de către notari.

Este evident că, fosta modalitate de înregistrare a proprietăților nu putea contribui în măsură deplină la dezvoltarea pieței imobiliare. Noul sistem cadastral, prevăzut de Legea cadastrului bunurilor imobile, asigură concentrarea într-un singur

registru și la o singură autoritate a tuturor informațiilor despre situația tehnică, juridică și economică a bunului imobil. Acest lucru asigură informarea amplă a participanților la piața imobiliară despre bunurile imobile, securitatea tranzacțiilor, susținerea sistemului de impozitare, furnizarea informației către autoritățile publice, devenind un accelerat în dezvoltarea economică generală a țării și impulsivînd transformările democratice în domeniul dezvoltării relațiilor imobiliare.

Anterior, a fost efectuată analiza sistemului cadastral în Republica Moldova, însă prezintă interes compararea lui cu funcționarea sistemului cadastral în una din țările Uniunii Europene. În acest sens, o analiză comparativă se poate efectua cu experiența României.

În România, principalele unități și obiecte ale sistemului cadastral sînt sectoarele de pămînt, construcții și proprietarii. În baza Legii nr. 7/1996, cadastrul general se efectuează la nivelul fiecărei unități teritorial-administrative - comună, orașel, localitate mare, județ la scara și la nivelul întregului stat. La nivel de stat, cele trei funcții ale sistemului cadastral general - tehnică, juridică și economică, sînt îndeplinite de Agenția Națională pentru Cadastru, Geodezie și Cartografie, Ministerul Justiției și Ministerul Finanțelor; iar la nivel regional - de către agențiile locale pentru cadastru, geodezie și cartografie, Biroul pentru Înregistrarea Funciară, precum și de Direcția pentru Finanțele de Stat. Principala documentație tehnică se întocmește la nivelul fiecărei unități administrativ-teritoriale și include registrul cadastral al parcelelor, indexul alfabetic al proprietarilor și domiciliul acestora, registrul cadastral al proprietarilor, registrul corporurilor de proprietate, fișa centralizatoare a partidelor cadastrale pe proprietari și categorii de folosință, planurile cadastrale.

În concluzie, putem afirma că, implementarea cadastrului în Moldova a ajuns la o etapă avansată, noua ramură a economiei naționale demonstrîndu-și marea importanță pentru dezvoltarea țării. Din acest motiv, este necesar să se întreprindă toate măsurile pentru finalizarea înregistrării și evaluării proprietăților imobiliare, în special a terenurilor agricole și a caselor de locuit de la țară.

Persoanele care dau bani pentru construcția apeductelor sînt atenționate să ceară chitanță

Persoanele care strîng bani pentru construcția unui apeduct sau a unei rețele de gaze și nu eliberează chitanță sau, și mai rău, nu au încheiat un contract cu beneficiarii, încalcă legea și trebuie trași la

răspundere penală pentru escrocherie, a declarat Alexandru Trubca, consultant superior la Ministerul Mediului.

În cazul inițierii unui proiect de infrastructură cu contribuțiile fi-

nanciare ale localnicilor, trebuie să existe o asociație care să figureze ca persoană juridică. Din componența asociației trebuie să facă parte un contabil, un jurist și un director. În cazul în care nu eliberează bon

de casă sau chitanță pentru sumele obținute, reprezentanții asociației încalcă Legea contabilității. Beneficiarii au, în acest caz, dreptul să se adreseze în instanța de judecată sau să sesizeze Procuratura Generală.

În jur de 2 mii de locuitori ai comunei Hîrtopol Mare din raionul Criuleni au dat câte 5 mii de lei pentru construcția apeductului din localitate, în lipsa unui contract și fără a li se elibera chitanță.

● La solicitarea cititorilor

Terenurile proprietate publică a statului și a unităților administrativ-teritoriale

Din proprietatea publică (conform Legii nr. 91 din 05.04.2007) fac parte terenurile cu drept de proprietate a statului sau a unităților administrativ-teritoriale, drepturile de posesiune, de folosință și de dispoziție, asupra cărora, le are Guvernul sau autoritățile administrației publice locale.

Proprietatea publică asupra terenurilor poate fi:

a) de interes național, regim de drept în care proprietatea aparține statului (proprietate publică a statului);

b) de interes local, regim de drept în care proprietatea aparține satului (comunei), orașului (municipiului), raionului, unității teritoriale autonome Găgăuzia (proprietate publică a unităților administrativ-teritoriale).

Din domeniul public al statului, al raionului, al unității teritoriale autonome Găgăuzia, al orașului (municipiului), al satului (comunei), după cum sînt de interes național sau local, fac parte terenurile determinate de lege, precum și terenurile care, prin natură lor, sînt de uz sau de interes public. Terenurile care sînt în proprietatea statului sau a unităților administrativ-teritoriale și care nu fac parte din domeniul public aparțin domeniului privat al statului sau domeniului privat al unității administrativ-teritoriale.

Terenurile din domeniul public sînt inalienabile, imprescriptibile și imprescriptibile, după cum urmează:

a) nu pot fi înstrăinate, ci pot fi date numai în administrare, în concesiune, în arendă sau în locațiune în condițiile legii;

b) nu pot fi supuse executării silit; asupra lor nu se pot constitui garanții reale;

c) nu pot fi dobîndite de terți prin uzucapiune.

Actele juridice încheiate cu încălcarea cerințelor menționate sînt lovite de nulitate absolută. Terenurile din domeniul public pot fi trecute în domeniul privat doar în condițiile legii. Dreptul de proprietate asupra terenurilor din domeniul privat al statului sau al unității administrativ-teritoriale este supus regimului de drept comun dacă legea nu prevede altfel. Terenurile din domeniul public pot fi date, după caz, în administrare ministerelor, altor autorități ale administrației publice centrale, autorităților administrației publice locale, instituțiilor publice, întreprinderilor de stat sau municipale. Darea în administrare se efectuează, după caz, prin hotărîre de Guvern, prin decizie a consiliului raional, a Adunării Populare a unității teritoriale autonome Găgăuzia, a consiliului orașenesc (municipal), sătesc (comunal).

Concesionarea, arendarea și locațiunea terenurilor din domeniul public se fac, după caz, prin hotărîre de Guvern, decizie a consiliului autorității administrației publice locale de nivelul întâi sau al doilea. Concesionarea, arendarea și locațiunea terenurilor se fac

prin licitație publică. Pot fi încheiate contracte directe doar cu proprietarii construcțiilor amplasate legal pe teren pînă la intrarea în vigoare a prezentei legi. Contractul de locațiune va cuprinde în mod obligatoriu clauze care să asigure exploatarea terenului în locațiune potrivit specificului acestuia. Statul sau, după caz, unitatea administrativ-teritorială poate atribui terenuri în folosință persoanelor juridice cu scop nelucrative care desfășoară activitate de binefacere sau de utilitate publică, în conformitate cu legislația.

Delimitarea terenurilor proprietate publică în terenuri proprietate publică a statului și terenuri proprietate publică a unităților administrativ-teritoriale, inclusiv a terenurilor ce sînt de domeniul public sau cel privat, are drept scop:

a) protecția și folosirea eficientă a terenurilor proprietate publică a statului în interesul deținătorilor de terenuri și al Republicii Moldova;

b) protecția și folosirea eficientă a terenurilor proprietate publică a unităților administrativ-teritoriale în interesul deținătorilor de terenuri și al unităților administrativ-teritoriale.

Delimitarea terenurilor proprietate publică se efectuează prin acțiuni de identificare și formare a terenurilor proprietate publică a statului și a terenurilor proprietate publică a unităților administrativ-teritoriale în modul stabilit de legislație.

În cazul în care terenurile proprietate publică a statului se mărginesc cu terenuri proprietate publică dobîndite de unitatea administrativ-teritorială, reprezentanții statului și reprezentanții unității administrativ-teritoriale coordonează hotărîrea acestor terenuri. Dacă reprezentanții părților nu convin asupra hotărîrelor, litigiul se examinează în instanță de judecată.

Executarea lucrărilor de delimitare a terenurilor proprietate publică a statului și a terenurilor proprietate publică a unităților administrativ-teritoriale este asigurată de Agenția Relații Funciare și Cadastru. Lucrările de identificare a acestor terenuri, inclusiv a terenurilor care aparțin domeniului public sau celui privat, sînt executate de instituțiile și organizațiile subordonate Agenției Relații Funciare și Cadastru. Lucrările de elaborare a planului cadastral sînt executate de întreprinderile de stat și de cele private care activează în domeniu.

Cheltuielile de executare a lucrărilor de identificare și de formare a terenurilor proprietate publică a statului și a terenurilor proprietate publică a unităților administrativ-teritoriale se suportă de la bugetul de stat în cazul terenurilor proprietate publică a statului și de la bugetul local în cazul terenurilor proprietate publică a unității administrativ-teritoriale.

(Va continua)

◆ Avocatul dvs. la domiciliu

La întrebări

răspunde juristul

Vitalie MODRÎNGĂ

❓ **Multă lume din localitățile rurale se confruntă cu diferite probleme de ordin funciar. Pentru a le rezolva, se adresează autorităților locale, ca și în cazul meu, către consiliul local, dar nu cunosc care sînt atribuțiile acestora și dacă ele ar putea soluționa problemele respective. Vă rog să vă expuneți asupra competențelor consiliilor locale în problemele funciare.**

Vareia Pozdircă,
r-n Orhei

Conform articolului 10 din Codul funciar, de competența consiliilor satești (comunale) și orașenești ține:

- atribuirea terenurilor și înstrăinarea lor fără schimbarea destinației acestora, în modul stabilit de lege;
- autentificarea drepturilor deținătorilor de terenuri, în modul stabilit de lege;
- asigurarea percepției impozitului funciar;
- exercitarea controlului de stat asupra folosirii și protecției terenurilor;
- ținerea cadastrului funciar în teritoriul din subordine;
- privarea de drepturi a deținătorilor de terenuri în condițiile prevăzute de lege;
- determinarea și atribu-

irea terenurilor pentru construcții și amplasarea lor, în conformitate cu legea;

- soluționarea litigiilor funciare în limitele competenței lor;
- organizarea evaluării terenurilor conform metodicii unice, elaborate de Guvern;
- stabilirea suprafețelor care rămîn în proprietatea statului, în limita teritoriilor satelor (comunelor);
- elaborarea propunerilor vizînd aprobarea de către consiliul raional și municipal a perimetrelor localităților satești;
- prezentarea propunerilor de schimbare a destinației terenurilor agricole în temeiul cererii proprietarului.

Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău solicită prezentarea reprezentantului SRL „DIGITAL HARDWARE”, pentru data de 3 decembrie 2012, ora 15.00, la ședința de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 30) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de ÎS „CRIS Registru” privind încasarea sumei.

Judecător

Veronica Negru

Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea reprezentantului „Pro Natura” SRL, cu sediul: or. Chișinău, bdul Grigore Vieru nr. 6/1, pentru data de 5 decembrie 2012, ora 13.00, la ședința de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 29) în calitate de pîrît în cauza civilă la acțiunea „Floret” SRL privind încasarea datoriei.

Judecător

Serghei Papuha

Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea reprezentantului SRL „Fard Cons”, cu ultimul sediu cunoscut: mun. Chișinău, str. Kiev nr. 8/2, apt. (of.) 3, pentru data de 10 decembrie 2012, ora 9.15, la ședința de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 14) în calitate de pîrît în cauza civilă la acțiunea SA „Combinatul de produse cerealiere Chișinău” privind încasarea sumei.

Judecător

Nina Arabadji

Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Școlnii Cristina, cu domiciliul: mun. Chișinău, str. N. Dimo nr. 24, apt. 43, pentru data de 12 decembrie 2012, ora 10.00, la ședința de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 36) în calitate de pîrît, unde va avea loc examinarea cererii reclamantului BC „EuroCreditBank” SA privind încasarea datoriei.

Judecător

Aliona Miron

Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Galaju Viorel, cu domiciliul: mun. Chișinău, str. Romană nr. 19/1, apt. 86, pentru data de 13 decembrie 2012, ora 8.30, la ședința de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 36) în calitate de pîrît, unde va avea loc examinarea cererii reclamantului Galaju Ana privind desfacerea căsătoriei.

Judecător

Aliona Miron

Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Gălescu Tudor, pentru data de 23 ianuarie 2013, ora 9.30, la ședința de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 16) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de Gălescu Diana privind decăderea din drepturile părintești.

Judecător

E. Cobzac

Judecătoria Botanică mun. Chișinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet-lor: Tanașciuc Iurie, Tanașciuc Viorica, Macovei Ion, pentru data de 4 decembrie 2012, ora 14.00, la ședința de judecată (str. N. Zelinski nr. 13, bir. 25) în calitate de pîrîți, unde va avea loc examinarea cauzei la cererea cet. Malic Svetlana privind încasarea datoriei.

Judecător

S. Teleucă

Citații în judecată

Judecătoria Centru mun. Chișinău solicită prezentarea reprezentantului SRL „Glorigroup LUX”, pentru data de 26 noiembrie 2012, ora 9.30, la ședința de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 46) unde va avea loc examinarea cauzei civile la acțiunea SRL „Rivols” privind încasarea datoriei.

Judecător

V. Efros

Judecătoria Centru mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Cebotari Vasile Ion, pentru data de 3 decembrie 2012, ora 11.00, la ședința de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 45) în calitate de intervenient accesoriu, unde va avea loc examinarea cauzei civile la acțiunea SRL „Tehelan” către CA „Euroasig Grup”, intervenient accesoriu Cebotari Vasile privind restituirea prejudiciului material.

Judecător

Liubovi Brînză

Judecătoria Centru mun. Chișinău solicită prezentarea reprezentantului SC „Polzirini” SRL, a cet-lor: Zgurschi Vladimir, Covaliuc Galina, Blagodarenco Sergiu, Blagodarenco Margarita, pentru data de 4 decembrie 2012, ora 14.00, la ședința de judecată (mun. Chișinău, bdul Ștefan cel Mare nr. 73, bir. 204) în calitate de pîrîți în cauza civilă intentată de BC „Eximbank-Gruppo Veneto Banca” SA privind încasarea datoriei și transmiterea silită a bunului ipotecat.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător

S. Namașco

Judecătoria Centru mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Ianișevschi Igor Mihai, pentru data de 21 decembrie 2012, ora 8.30, la ședința de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 46) unde va avea loc examinarea cauzei civile la acțiunea cet. Ianișevschi Anastasia Serghei privind desfacerea căsătoriei și încasarea pensiei alimentare.

Judecător

V. Efros

Judecătoria Centru mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Gârlea Radomir, pentru data de 24 decembrie 2012, ora 14.30, la ședința de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 46) unde va avea loc examinarea cauzei civile la acțiunea „Euroasig Grup” SRL către: Gârlea Radomir, SRL „Paninela” privind încasarea sumei.

Judecător

V. Efros

Judecătoria Buiucani mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Poștar Andrei, cu ultimul domiciliu cunoscut: mun. Chișinău, str. L. Deleanu nr. 1, apt. 7, pentru data de 30 noiembrie 2012, ora 12.00, la ședința de judecată (str. M. Viteazul nr. 2, bir. 603) în calitate de pîrît în cauza civilă nr. 2-4595/12, intentată de Poștar Zinaida către: Poștar Andrei și Bîstrițaia Tatiana privind declararea nulității procurii.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător

Olga Cojocar

Judecătoria Buiucani mun. Chișinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Chmaissani Ali, pentru data de 4 decembrie 2012, ora 10.15, la ședința de judecată (str. M. Viteazul nr. 2, bir. 615) în calitate de pîrît în cauza civilă nr. 2-5285/12, intentată de Colesnic Natalia către: Chmaissani Ali și DPPDC Buiucani privind desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copilului minor și încasarea datoriei.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător

Elena Cojocari

Judecătoria Buiucani mun. Chișinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea reprezentantului SRL „NATUR PRODUCT-ML”, pentru data de 17 decembrie 2012, ora 9.00, la ședința de judecată (str. M. Viteazul nr. 2, bir. 611) unde va avea loc examinarea cauzei civile: „HENDRIX BAIL” către SRL „NATUR PRODUCT-ML” privind rezilierea contractului.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător

V. Boico

Judecătoria Buiucani mun. Chișinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Gavrilă Igor Constantin, născut pe data de 20 martie 1989, locul aflării nu este cunoscut, pentru data de 21 decembrie 2012, ora 9.00, la ședința de judecată (str. M. Viteazul nr. 2, bir. 602) în calitate de pîrît în cauza civilă nr. 2-5888/2012, intentată de Crețu Igor privind încasarea datoriei și a dobînzii de întîrziere.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător

Ghenadie Pavliuc

Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Potînga Anatolie, cu domiciliul: mun. Chișinău, Șos. Muncești nr. 326/A, apt. 83, pentru data de 3 decembrie 2012, ora 10.15, la ședința de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 30) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de Scheraș Irina privind încasarea pensiei de întreținere a copilului minor.

Judecător

Veronica Negru

Citații în judecată

Judecătoria Botanică mun. Chișinău solicită prezentarea cet-
lor: Cojuhari Alexei Andrei și Cojuhari Andrei Macari, pentru
data de 5 decembrie 2012, ora 14.30, la ședința de judecată (str.
N. Zelinski nr. 13, bir. 12) în calitate de pârțiți, unde va avea loc
examinarea cauzei civile la acțiunea ÎM OMF „Microinvest”
SRL privind încasarea datoriei, dobânzii de întârziere, penalități.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi
examinată în lipsa părții absente.

Judecător **Viorica Mihaila**

Judecătoria Botanică mun. Chișinău solicită prezentarea cet.
Sterpul Artiom, pentru data de 5 decembrie 2012, ora 15.30, la
ședința de judecată (str. N. Zelinski nr. 13, bir. 12) în calitate de
pârțiți, unde va avea loc examinarea cauzei civile la acțiunea lui
Țurcanu Denis privind încasarea datoriei.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi
examinată în lipsa părții absente.

Judecător **Viorica Mihaila**

Judecătoria Botanică mun. Chișinău solicită prezentarea cet.
Postovoi Virgil, cu domiciliul: mun. Chișinău, str. Băcioii Noi
nr. 14, bl. 3, apt. 53, pentru data de 7 decembrie 2012, ora 12.40,
la ședința de judecată (str. N. Zelinski nr. 13, bir. 15) în calitate
de pârțiți în cauza civilă la acțiunea SA „Agromașina” privind încasarea
sumei.

Judecător **Luiza Gafton**

Judecătoria Botanică mun. Chișinău, în conformitate cu
art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Moghildea Ivan,
pentru data de 7 decembrie 2012, ora 9.00, la ședința de judecată
(str. N. Zelinski nr. 13, bir. 18) în calitate de pârțiți la cererea cet.
Moghildea Aliona privind desfacerea căsătoriei.

Judecător **Ecaterina Silivestru**

Judecătoria Botanică mun. Chișinău solicită prezentarea cet.
Beșelea Zenovia, pentru data de 13 decembrie 2012, ora 15.30,
la ședința de judecată (str. N. Zelinski nr. 13, bir. 9) unde va avea
loc examinarea cauzei civile la cererea lui Catirău Nicolae
privind partajul averii.

Judecător **V. Stratan**

Judecătoria Botanică mun. Chișinău solicită prezentarea cet.
Balta Rodica, pentru data de 17 decembrie 2012, ora 10.00, la
ședința de judecată (str. N. Zelinski nr. 13, bir. 1A) unde va avea
loc examinarea cauzei civile la cererea lui Balta Nicolae privind
partajul averii comune în devălmășie.

Judecător **Nicolae Șova**

Judecătoria Botanică mun. Chișinău solicită prezentarea cet.
Rusnacenco Nicolai, pentru data de 17 decembrie 2012, ora
11.30, la ședința de judecată (str. N. Zelinski nr. 13, bir. 1A)
unde va avea loc examinarea cauzei civile la cererea cet. Rusnacenco
Vera privind recunoașterea dreptului pierdut la spațiul
locativ.

Judecător **Nicolae Șova**

Judecătoria Botanică mun. Chișinău, în conformitate cu
art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet-
lor: Cuciuc Pavel, Cuciuc Olga, Cuciuc Iana, Cuciuc Marc, Cuciuc
Djulia, pentru data de 18 decembrie 2012, ora 14.30, la ședința de
judecată (str. N. Zelinski nr. 13, bir. 25) în calitate de pârțiți, unde va
avea loc examinarea cauzei civile la cererea lui Cuciuc Victor privind
recunoașterea dreptului pierdut la spațiul locativ.

Judecător **S. Teleucă**

Judecătoria Botanică mun. Chișinău solicită prezentarea cet.
Iordatii Nicolai, pentru data de 19 decembrie 2012, ora 15.30, la
ședința de judecată (str. N. Zelinski nr. 13, bir. 9) unde va avea
loc examinarea cauzei civile la cererea lui Ghirba Cristian prin-
vind recunoașterea dreptului pierdut la spațiul locativ.

Judecător **V. Stratan**

Judecătoria Botanică mun. Chișinău solicită prezentarea cet.
Capșa Vladimir, pentru data de 20 decembrie 2012, ora 8.45,
la ședința de judecată (str. N. Zelinski nr. 13, bir. 9) unde va
avea loc examinarea cauzei civile la cererea cet. Țugui Tamara
privind desfacerea căsătoriei și încasarea pensiei de întreținere
pentru copiii minori.

Judecător **V. Stratan**

Judecătoria Botanică mun. Chișinău solicită prezentarea re-
prezentantului SRL „Gabianas”, pentru data de 20 decembrie
2012, ora 12.00, la ședința de judecată (str. N. Zelinski nr. 13,
bir. 9) unde va avea loc examinarea cauzei civile la cererea SRL
„UBFB Trade Group” privind încasarea sumei.

Judecător **V. Stratan**

Judecătoria Botanică mun. Chișinău, în conformitate cu
art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Nițu Lilia, pentru
data de 21 ianuarie 2013, ora 16.00, la ședința de judecată (str.
N. Zelinski nr. 13, bir. 18) în calitate de pârțiți la cererea cet. Nițu
Simion privind desfacerea căsătoriei.

Judecător **Ecaterina Silivestru**

Judecătoria Botanică mun. Chișinău solicită prezentarea cet.
Antir Rodica, pentru data de 22 ianuarie 2013, ora 12.30, la
ședința de judecată (str. N. Zelinski nr. 13, bir. 9) unde va avea
loc examinarea cauzei civile la cererea cet. Antir Evgraf privind
desfacerea căsătoriei.

Judecător **V. Stratan**

Judecătoria Ciocana mun. Chișinău, în conformitate cu
art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Prepeleța Sergiu,
pentru data de 6 decembrie 2012, ora 11.00, la ședința de jude-
cată (str. M. Sadoveanu nr. 24/1, bir. 311) în calitate de pârțiți în
cauza civilă la acțiunea lui Colișaș Eugeniu privind încasarea
datoriei.

Judecător **Vladislav Clima**

Judecătoria Drochia, în conformitate cu art.108 CPC al RM,
solicită prezentarea cet. Melnic Veaceslav Pavel, cu domiciliul:
or. Drochia, str. Independenței nr. 58, pentru data de 29 noiem-
brie 2012, ora 10.00, la ședința de judecată (Drochia, str. 31
August 1989, nr. 7, bir. 4) unde va avea loc examinarea cauzei
civile la acțiunea ÎCS „Easy Credit” privind încasarea datoriei.

Judecător **Ion Rusu**

Judecătoria Strășeni solicită prezentarea cet. Popa Anatolie
Alexandru, a.n. 25.11.1992, cu ultimul domiciliu: satul Sireți,
Strășeni, pentru data de 4 decembrie 2012, ora 11.00, la ședința
de judecată (Strășeni, str. Ștefan cel Mare nr. 98, bir. 9) în ca-
litate de pârțiți în cauza civilă nr. 2-1366/12, la cererea Unității
militare 1001 a Departamentului Trupelor de Carabinieri, MAI
privind încasarea prejudiciului material.

Judecător **Veaceslav Lazari**

Judecătoria Orhei, în conformitate cu art.108 CPC al RM,
solicită prezentarea cet. Bancu Serghei Nicolaie, cu ultimul do-
miliu în satul Lucașeuca, Orhei, pentru data de 27 noiembrie
2012, ora 9.30, la ședința de judecată (Orhei, str. V. Mahu nr.
135, bir. 5) unde va avea loc examinarea cauzei civile intentată
de Porcescu Natalia privind încasarea pensiei de întreținere.

Judecător **Sergiu Procopciuc**

Judecătoria Orhei, în conformitate cu art.108 CPC al RM,
solicită REPETAT prezentarea cet. Cerchez Ion, cu ultimul do-
miliu în or. Orhei, pentru data de 30 noiembrie 2012, ora 9.30,
la ședința de judecată (Orhei, str. V. Mahu nr. 135) în calitate
de pârțiți, unde va avea loc examinarea cererii înaintată de reclaman-
ta Cerchez Ina privind decăderea din drepturile părintești.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi
examinată în lipsa părții absente.

Judecător **V. Negruța**

Judecătoria Orhei, în conformitate cu art.108 CPC al RM,
solicită prezentarea cet. Aron Ion, cu ultimul domiciliu: satul
Sagaidac, Cimișlia, pentru data de 3 decembrie 2012, ora 13.30,
la ședința de judecată (Orhei, str. V. Mahu nr. 135) în calita-
te de pârțiți în cauza civilă la acțiunea cet. Aron Natalia privind
desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copilului minor și
încasarea pensiei de întreținere.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi
examinată în lipsa părții absente.

Judecător **Tatiana Troianovschi**

Judecătoria Fălești, în conformitate cu art.108 CPC al RM,
solicită prezentarea cet. Balțatov Irina, născută pe data de 26
februarie 1984, pentru data de 5 decembrie 2012, ora 10.00, la
ședința de judecată (Fălești, str. 1 Mai nr. 14, bir. 2) în calitate
de pârțiți în cauza civilă intentată de reclamantul Balțatov Romeo
privind încasarea pensiei de întreținere într-o sumă bănească
fixă.

Încheierea nu se supine nici unei căi de atac.

Judecător **Ion Păcaleu**

Judecătoria Orhei, în conformitate cu art.108 CPC al RM,
solicită prezentarea cet. Farguțu Ivan Tudor, cu ultimul do-
miliu: satul Peresecina, Orhei, pentru data de 7 decembrie 2012,
ora 13.50, la ședința de judecată (Orhei, str. V. Mahu nr. 135) în
calitate de pârțiți, unde va avea loc examinarea cauzei la cererea
lui Sclifos Dumitru privind neexecutarea obligațiilor.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi
examinată în lipsa părții absente.

Judecător **Tatiana Troianovschi**

Judecătoria Orhei, în conformitate cu art.108 CPC al RM,
solicită prezentarea cet. Cornescu Viorel, pentru data de 7 de-
cembrie 2012, ora 14.00, la ședința de judecată (Orhei, str. V.
Mahu nr. 135) în calitate de intervenient accesoriu la cererea
reconvențională a cet. Țurcan Nicolae privind anularea contrac-
tului de vânzare-cumpărare și în calitate de pârțiți la cererea recon-
vențională depusă de Joian Vladimir privind recunoașterea ca
cumpărător-dobânditor de bună credință asupra terenului desti-
nat pentru construcții.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi
examinată în lipsa părții absente.

Judecător **Tatiana Troianovschi**

Judecătoria Orhei, în conformitate cu art.108 CPC al RM,
solicită prezentarea cet. Bobeico Nina Feodor, domiciliat: satul
Susleni, Orhei, pentru data de 12 decembrie 2012, ora 9.00, la
ședința de judecată (Orhei, str. V. Mahu nr. 135, bir. 5) în calitate
de pârțiți în cauza civilă la acțiunea lui Bobeico Ion privind des-
facerea căsătoriei.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi
examinată în lipsa părții absente.

Judecător **Ecaterina Buzu**

Judecătoria Orhei, în conformitate cu art.108 CPC al RM,
solicită prezentarea cet. Pană Feodor Andrei, cu ultimul do-
miliu: satul Trebujeni, Orhei, pentru data de 13 decembrie 2012,
ora 12.30, la ședința de judecată (Orhei, str. V. Mahu nr. 135)
în calitate de pârțiți în cauza civilă la cererea lui Răilean Vasile
privind recunoașterea valabilității contractului de vânzare-cum-
părare a terenului.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi
examinată în lipsa părții absente.

Judecător **Tatiana Troianovschi**

Judecătoria Centru mun. Chișinău solicită prezentarea cet.
Cernei Nina, pentru data de 3 decembrie 2012, ora 15.30, la
ședința de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 66) în calitate de in-
tervenient accesoriu în cauza civilă la acțiunea cet. Neculcea
Ludmila către: SA „Moldcargo” SRL, intervenient accesoriu
Cernei Nina privind încasarea despăgubirii de asigurare pentru
distrugerea autovehiculului.

Judecător **A. Catană**

Judecătoria Centru mun. Chișinău solicită prezentarea re-
prezentantului SRL „Proli și Familia”, cu sediul mun. Chiși-
nău, str. Academ. Natalia Gheorghiu nr. 30, pentru data de 21
decembrie 2012, ora 13.45, la ședința de judecată (mun. Chiși-
nău, bdul Ștefan cel Mare nr. 73, bir. 207) unde va avea loc
examinarea cauzei civile la cererea ÎCS „Le Bridge Corporati-
on Limited” SRL privind încasarea sumei.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va
fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător **V. Orîndaș**

Judecătoria Centru mun. Chișinău solicită prezentarea re-
prezentantului SRL „Progres&Co”, pentru data de 14 februa-
rie 2013, ora 11.00, la ședința de judecată (mun. Chișinău,
bdul Ștefan cel Mare nr. 73, bir. 218, et. 2) în calitate de pârțiți
în cauza civilă intentată de SRL „Stil&Co” privind încasarea
datoriei.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va
fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător **Liliana Andriaș**

Judecătoria Botanică mun. Chișinău solicită prezentarea
cet. Chișenco Anna, cu domiciliul: mun. Chișinău, str. Valea
Crucii nr. 22, pentru data de 14 decembrie 2012, ora 8.50, la
ședința de judecată (str. N. Zelinski nr. 13, bir. 15) în calitate
de pârțiți în cauza civilă la acțiunea CCL - 161 privind încasarea
sumei.

Judecător **Luiza Gafton**

Judecătoria Botanică mun. Chișinău, în conformitate cu
art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Comendant Lud-
mila, pentru data de 17 decembrie 2012, ora 16.30, la ședința
de judecată (str. N. Zelinski nr. 13, bir. 25) în calitate de pârțiți,
unde va avea loc examinarea cauzei la cererea lui Țurcan Vale-
riu privind recunoașterea dreptului de proprietate.

Judecător **S. Teleucă**

Judecătoria Botanică mun. Chișinău solicită prezentarea
cet. Vlas Vladimir Ștefan, pentru data de 18 decembrie 2012,
ora 9.00, la ședința de judecată (str. N. Zelinski nr. 13, bir. 12)
în calitate de pârțiți, unde va avea loc examinarea cauzei civile la
acțiunea cet. Sîtnicova Maria privind decăderea din drepturile
părintești.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va
fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător **Viorica Mihaila**

Judecătoria Botanică mun. Chișinău solicită prezentarea
cet. Șchiopu Natalia, pentru data de 7 decembrie 2012, ora
11.30, la ședința de judecată (str. N. Zelinski nr. 13, bir. 9)
unde va avea loc examinarea cauzei civile la cererea lui Vasili-
ev Ruslan privind micșorarea cuantumului pensiei alimentare.

Judecător **V. Stratan**

Judecătoria Orhei, în conformitate cu art.108 CPC al RM,
solicită prezentarea cet. Strașnei Parascovia, cu ultimul do-
miliu: or. Orhei, str. V. Mahu nr. 87, apt. 21, pentru data de
6 decembrie 2012, ora 13.30, la ședința de judecată (Orhei,
str. V. Mahu nr. 135), în calitate de pârțiți, la cererea lui Gaiduc
Iachim privind pierderea dreptului la spațiul locativ.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va
fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător **Tatiana Troianovschi**

Judecătoria Orhei, în conformitate cu art.108 CPC al RM,
solicită prezentarea cet. Țurcan Nicolae Anton, domiciliat:
satul Bulăiești, Orhei, pentru data de 17 decembrie 2012, ora
9.00, la ședința de judecată (Orhei, str. V. Mahu nr. 135, bir. 5)
în calitate de pârțiți în cauza civilă la acțiunea lui Burduja Pavel
privind încasarea datoriei.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va
fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător **Ecaterina Buzu**

ANUNȚ

Executorul judecătoresc Sergiu Oglindă anunță debitorul
Berdian Alexandru, că pe data de 4 decembrie 2012, ora 11.00,
va avea loc executarea documentului executoriu nr. 2-2131/10,
din 12.10.10, eliberat de Judecătoria Ciocana mun. Chișinău
privind: a obliga pe Berdian Alexandru să demoleze construc-
ția neautorizată de pe terenul pomicol nr. 11 din ÎP „Hîrtopol
Agro” și să înlăture toate impedițele și obstacolele în folo-
sința acestui teren de către Toma Arcadie și revindicarea ter-
nului pomicol nr. 11, cu suprafața de 623 m.p. din ÎP „Hîrtopol
Agro” aflat în posesia nelegitimă a lui Berdian Alexandru și a-l
transmite lui Toma Arcadie.

Executor judecătoresc **Sergiu Oglindă**

Aniversări

Toamna – acest sublim anotimp are o semnificație aparte pentru o doamnă, la fel de sublimă, cum este colega noastră **Maria JOSANU**, care și-a sărbătorit, recent, ziua de naștere.

Mult stimată doamnă Maria, cu deosebite sentimente, vă adresăm cele mai sincere felicitări, însoțite de urări de bine și sănătate.

Prin tenacitatea cu care munciți, prin înțelepciunea pe care o vădiți, prin responsabilitatea fără egal, de care dați dovadă în tot ceea ce faceți, ați câștigat incontestabil încrederea și respectul celor care vă cunosc.

Ați ajuns aici, la această frumoasă aniversare, cu un spirit al bunătații sufletești ireproșabil, hotărât și devotat binelui, frumosului și idealului.

Vrem să vă păstrați aceste valori cu care v-a înzestrat bunul Dumnezeu, și vă dorim să aveți parte de multă sănătate, succese, realizări și bucurii de la cei dragi inimii.

La mulți ani!

***

Maria VIERU,
procuror, șef al Serviciului de presă al Procuraturii Generale

Mult stimată Maria Vieru,

Aceste zile de toamnă tîrzie sînt cu totul și cu totul speciale pentru dumneavoastră, deoarece vă aduc în dar frumoasa cunună a împlinirilor și speranțelor – aniversarea zilei de naștere.

Încrederea, că mesajul de felicitare pe care vi-l adresăm, întregeste sărbătoarea sufletului dumneavoastră, ne-ar întări convingerea că trăiți sentimentul profunde satisfacții.

Este incontestabil faptul că activați într-un domeniu, pe cît de nobil, pe atît de plin de responsabilitate, înșă inteligența, seriozitatea, perseverența și dăruirea de sine de care dați dovadă în activitatea ce o desfășurați, vă aduc respectul binemeritat.

Prin colaborarea noastră, a ziarului Dreptul cu instituția în care activați, ne-am convins că vă depășiți prin muncă, uneori pînă la uitare de sine, lăsînd agenda viselor proprii pentru o altă și o altă zi.

Vă dorim, ca ce e mai bun pentru dumneavoastră, să vină de acum încolo. Să aveți parte de multă sănătate, bucurii și succese remarcabile, iar sufletul să vă vibreze într-o perpetuă armonie.

La mulți ani!

***

Zilele acestea și-au aniversat ziua de naștere: **Ludmila Dumneanu**, doctor în drept, conferențiar universitar, Facultatea de Drept, USM; **Nicolae Osmochescu**, doctor în drept, profesor universitar, Facultatea de Drept, USM; **Platon Frunțașu**, doctor în istorie, conferențiar universitar, Facultatea Relații Internaționale și Științe Politice, USPEE „Constantin Stere”; **Djeta Chistol**, judecător, Centru; **Victor Pruteanu**, judecător, CA Chișinău; **Iurie Guzun**, judecător, Briceni; **Oleg Ciumaș**, judecător, Fălești; **Mihail Țurcan**, judecător Căușeni.

Mult stimată omagiată, este o onoare pentru noi să vă adresăm sincere și calde urări de sănătate. Aprecieri străduința, devotamentul, abnegația, responsabilitatea cu care vă îndepliniți obligațiile, întru bunăstarea societății noastre.

Vă dorim să aveți parte, de acum încolo, doar de împliniri și realizări care să vă întregască deplin fericirea.

La mulți ani!

membrii Consiliului de administrație al Uniunii Juriștilor, Echipa Dreptul și Revista Națională de Drept

Echipa redacției Vă adresează un Apel de unire și sprijin. Vă sîntem recunoscători că sînteți abonații noștri și susțineți ziarul. Noi avem nevoie de acest ajutor și vom rămîne alături de Dvs.

Consumul de roșii poate preveni atacurile cerebrale

Persoanele care consumă roșii, din rîndul celor 259 de bărbați cu nivelurile cel mai ridicat de licopen în sînge. Cercetătorii nu au luat în

De altfel, participanții care prezentau în sînge cel mai înalt nivel de licopen aveau cu 59% mai puține riscuri de

puține riscuri de a suferi un accident vascular cerebral. Acestea sînt rezultatele unui studiu finlandez.

Cercetarea arată că, persoanele care au în sînge un nivel ridicat de licopen prezintă cu 55% mai puține riscuri de a suferi un accident vascular cerebral.

În cadrul analizei au participat 1031 de bărbați, cu vîrste cuprinse între 46 și 65 de ani. Nivelul de licopen din sînge a fost măsura la începutul studiului, iar participanții au fost monitorizați, în medie, timp de 12 ani, perioadă în care 67 dintre ei au suferit un accident vascular cerebral.

Din cei 258 de bărbați cu nivelul cel mai scăzut de licopen în sînge, 25 au suferit un atac cerebral, față de 11

considerație accidentele vasculare cerebrale provocate de un cheag sangvin și nici cele provocate de o hemoragie.

a suferi un atac cerebral din cauza unui cheag, decît cei cu cel mai mic nivel de licopen în sînge.

Ai ratat micul dejun? Atenție, creierul se programează să caute mîncare bogată în grăsimi

Micul dejun este extrem de important pentru sănătate. O demonstrează încă un studiu potrivit căruia, cei care sar peste prima masă a zilei își programează automat creierul să caute, mai tîrziu, mîncare care este bogată în grăsimi.

Mai mult, cercetătorii de la Imperial College London, care au scanat și au analizat tomografiile cerebrale ale 21 de pacienți, au ajuns la concluzia că la ora prînzului, oamenii care renunță la micul dejun, aleg de cele mai multe ori alimente cu

multe grăsimi. În prima zi a studiului, participanții la cercetare nu au primit micul-dejun, iar o oră mai tîrziu au avut parte de o masă de 730 de calorii. Rezultatele au arătat că în creierul celor care sar peste prima masă a zilei se crează o „încălzire” pentru mîncărurile cu multe grăsimi.

Astfel, cercetătorii recomandă celor care își doresc să piardă în greutate să nu renunțe la prima masă a zilei, mai ales că și nutriționiștii recunosc beneficiile micului dejun.

Caleidoscop

Studiu: Exercițiile fizice te pot face mai deștept

Exercițiile fizice te pot face mai deștept. Este concluzia unui studiu efectuat de cercetătorii din Canada, la care au participat bărbați de vîrstă mijlocie cu un exces ponderal.

Subiecții au luat parte, de două ori pe săptămînă, la un program de exerciții de tipul antrenamentului cu intervale, în care perioade scurte de exerciții intensive alternează cu perioade de odihnă.

După 4 luni de antrenament, la toți participanții s-a constatat scăderea circumferinței în talie, dar și îmbunătățirea oxigenării creierului și capacităților cognitive. Specialiștii care au realizat studiul consideră că, în cazul acestor persoane, creierul a beneficiat de pe urma sănătății îmbunătățite a sistemului vascular și de pe urma oxigenării crescute, ceea ce a dus la ameliorarea capacităților cognitive.

Și-au numit gemenii Barack Obama și Mitt Romney

Și-au numit copiii Barack Obama și Mitt Romney. Vorbim despre mai multe mame din Kenya, care au decis să-și boteze nou-născuții cu numele celor doi candidați la prezidențialele din Statele Unite.

„Am născut gemeni și am decis să-i numesc Barack Obama și Mitt Romney. Primul copil poartă numele Barack, iar cel de-al doilea Mitt, conform rezultatelor pe care le-au obținut ei la alegeri”, a spus o femeie.

O altă doamnă din Kenya și-a botezat băiatul Obama, la doar cîteva ore după ce acesta a fost declarat învingător. „Am decis să-i pun numele Barack Obama, datorită contribuției președintelui Statelor Unite la dezvoltarea Kenyei”, a menționat aceasta.

Mama lui Barack Obama, care s-a născut în statul american Hawaii, este din Kansas, iar tatăl său este originar din Kenya. Mulți africani îl idolatrizează pe Obama.

„Multe mame decid să-și boteze copiii cu nume ale oamenilor cunoscuți. După alegerile din 2008, din SUA, mul-

ți copii au fost numiți Barack sau Joe Biden, a relatat o asistentă medicală din Kenya.

Topul profesiilor unde pot fi înfilniți șefi psihopați

Dacă ești nemulțumit de șeful tău, atunci nu este exclus ca el să fie un psihopat, care primește plăcere atunci cînd se joacă cu nervii subalternilor. Psihologul britanic Kevin Dutton, autorul cărții „Filozofia psihopaților”, a întocmit o listă a profesiilor sau funcțiilor unde psihopații sînt înfilniți cel mai des:

1. Președinte de companie;
2. Avocat;
3. Jurnalist;
4. Vînzător;
5. Chirurg;
6. Polițist;
7. Preot;
8. Bucătar;
9. Militar.

Totodată, în top zece profesii care nu-i atrag pe psihopați, se regăsesc lucrătorii medicali, contabilii, învățătorii și a.

Nu stresul acționează negativ asupra sănătății, ci modul în care reacționăm la el

Nu stresul este ceea ce duce la sporirea riscului de a suferi de diferite boli, ci modul în care reacționăm la el. Aceasta este concluzia unui nou studiu realizat de cercetătorii americani.

Aceștia au descoperit că modul în care oamenii reacționează la stres are efecte negative asupra sănătății chiar și după 10 ani. Studiul a relevat, de asemenea, că persoanele cele mai predispuse la stres sînt cele tinere, inteligente și educate.

Potrivit oamenilor de știință, peste ani, persoanele care se îngrijorează constant prezintă mai multe probleme cardiovasculare în comparație cu cele care se împacău cu situațiile stresante.

FONDATORI:

Universitatea de Stat din Moldova

Universitatea de Studii Politice și Economice Europene „Constantin Stere” din Moldova

Uniunea Juriștilor din Moldova

Redactor-șef:
Gheorghe AVORNIC

Reporteri: Irina BUREA, Lilia DUMINICA,
Jurist: Vitalie MODRÎNGĂ
Redactor-stilizator: Corina BERZOI
Machetator: Maria BONDARI
Contabila: Maria JOSANU

Adresa redacției:

MD 2009, Chișinău, str. A. Mateevici, 60, bir. 222. Pentru vizitatori: intrarea din str. Bănulescu-Bodoni, 2. Tel.: 57-77-52. Fax: 57-76-90.
DREPTUL · Date bancare: c/d 222472202641.
BC Banca Socială.
BIC:BSOCMD 2x722. c/f 37934018.

Punctul de vedere al autorilor materialelor publicate nu reflectă neapărat opinia redacției. Redacția nu corespundează cu cititorii, materialele autorilor nu se recenzează și nu se restituie. Tiparul executat la tipografia USM.
Indice – 21596
Tiraj 4600
Com. 54 sp